

1908-02-08

AFSENDER

Ingeborg (Plockross) Irminger

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Frederiksberg (Danmark)

Omtalte personer:
Harald Bing
Holger Drachmann

Arkivplacering:
J.F. Willumsens Museum
Arkivkasse: A/I/6 - I

DOKUMENTINDHOLD

Afventer resumé

TRANSSKRIFTION

Uraniavej 11V.

8 Feb. 1908

Kære Willumsen

Dersom mit Brev har forbavset Dem, saa har Deres Svar ikke forbavset mig mindre – hvor kan De dog tro, at jeg vil have Dem til at afgive en Erklæring om, at De ikke er Urnens Fader. – Det er dog mærkeligt saa Mennesker har let ved at misforstaa hinanden, - men det maa vel ligge i at man ikke forstaaer at udtrykke sig, eller at en Ting ofte kan ses fra 2 Sider, og dog synes jeg, at jeg udtrykker mig ganske klart. Hvad jeg vilde med mit Brev var kun det, at rense mig for en mulig Mistanke, at bede Dem bekræfte at jeg ikke, i sin Tid, havde sat mit Navn, under et Arbejde jeg ingen Andel havde i, – det var kort og godt hvad jeg vilde. De siger at man af "Kunst" kan forstaae, hvorfor mit Navn staaer under, det er meget rigtigt, - men dem der ikke ser "Kunst"

de kan ikke forstaae. – Jeg skal bemærke, at jeg ikke selv ejer "Kunst" og ikke husker hvad der stod deri, men jeg tænkte ogsaa, da jeg læste Spørgsmaalet, at det vel af Bladet maatte fremgaae, hvorfor mit Navn stod under. Det har Manden altsaa ikke forstaaet, og derfor syntes jeg den burde svares.

Jeg kunde med 2 Ord have svaret derpaa, uden i mindste Maade at rokke ved, hvad der tidligere havde staaet i Bladene, men jeg fandt det rigtigst at raadføre mig med Dem derfor skrev jeg. – Det var ikke for at fortælle Folk, at jeg ogsaa havde min Del i Urnen, og ogsaa vilde have min Del af Æren, jeg er ikke saa ærekær som De gjerne vil tro, havde jeg følt mig krænket, - saa havde jeg sikkert grebet ind paa et tidligere Tidspunkt, hvor Sagen endnu var aktuel, og ikke ventet til Urnen var gemt for alles Øjne. – Nej Willumsen der har De misforstaaet mig, men jeg tør vel nok kalde mig dens Moder, og eftersom Børn, af en Fader og en Moder, altid arver Faderens Navn, og ikke Moderens, saa maatte den ogsaa have Deres Navn, og ikke mit.

Jeg vil fortælle Dem ganske ærlig hvorledes jeg har taget denne Sag fra første Færd. Jeg troer det er den eneste Maade hvorpaa vi kan komme til en Forklaring med hinanden, thi det vilde dog være altfor komisk om vi skulde blive Uvenner over den stakkels Urne. Det har ikke i fjerneste Maade faldet mig ind at mit Brev skulde have den Virkning.

Altsaa. En Dag spørger Bing mig om jeg havde set at min store Urne

skulde gemme Drachmanns Støv og om jeg ikke fandt, at det var en værdig Anvendelse af den, - hvilket jeg selvfølgelig bejaede. Næste Dag ser jeg i Avisen, at den af udført af mig efter Tegning af Dem. Jeg syntes nok, det saa lidt underlig ud, men tænkte ved mig selv, hvorledes skulde det forresten ellers skrives, man kan dog ikke forlange en detailleret Beskrivelse af dens Tilblivelse. Mit Navn er bleven nævnt i Forbindelse med Urnen, og mer kan jeg ikke forlange.

Tiden gik og Manden blev begravet, saa en Dag opstaaer vedlagte lille Spørgsmaal i en Avis. Jeg skulde samme Eftermiddag over til Bing, og jeg spørger ham da om han ikke synes der er Grund til at svare, hvilket han benægter i det han siger, at om jeg vil følge hans Raad

skal jeg ikke røre ved den Sag. Jeg siger at det vil jeg selvfølgelig, som jeg altid følger hans gode Raad. - Og jeg burde have fuldt den kloge Mands Raad, saa havde man sparet sig for Misforstaaelser, dog vi kommer nok til Klarhed igjen. Men den næste Dag kom jeg til at tænke paa, at det maaske kunde have ubehagelige Følger for mig, om den ikke blev svaret. Jeg bestemte mig saa til at skrive til Dem, som den rette Vedkommende. Jeg beder Dem, om De ikke for min Skyld vil indrykke et Par Ord og forklare Sammenhængen, og hvis ikke om De saa vil tillade mig at skrive det jeg foreslaaer, jeg dicterer Dem ikke noget, jeg kræver ikke noget, jeg forklarer Dem kun Sagen og henstiller til Dem, om De ikke finder, at det er rigtigt at handle saadan og saadan. Med andre Ord, jeg overlod ganske til Dem at give det den Form De vilde. Men nu kommer vi vist til Kærnen, den Form jeg foreslog, har De ikke syntes om.

Jeg skrev ganske vist ikke at den var lavet efter Deres Tegning, men jeg skrev, hvilket forklarer endnu mere, at vi var unge Kunstnere, at vi ikke kunde staae paa egne Ben, at vi ikke

kendte vore egne Evner - og at De var vor kunstneriske Leder, - det er med andre Ord, vi var upersonlige famlende og umodne, - og hvilket fornuftigt Menneske, som læste de Linier, troer De, ikke vilde give Dem Æren, som den der ledede, og ikke den der blev ledet, selv om han i og for sig havde været et villigt Redskab i Lederens Haand. Jeg kan med min bedste Villie ikke se, at der er rokket ved Deres Paternitet, - men skal vi endelig til at tvistes om, hvem der har lavet den, saa forekommer det mig at jeg med Englefrisen i min Tanke netop forbandt en høj Kuppel, der hvælvende sig op over Frisen og jeg ejer en løselig Skitse af samme Form, at De forstod min Tanke og gav den fast Form i Linien og Holdning, det vil jeg ingenlunde benægte, den anden Urne husker jeg derimod saa tydelig at De tegnede Formen til, - men

jeg vil aldeles ikke forfægte noget, thi det var netop det vidunderlige ved

de senere Ting vi lavede sammen, at den Enes Tanke spandt sig ind i den anden, saa det gik som en Leg som naar En begynder paa en Melodi, den anden ikke kan komme paa, men neppe er Tonen givet, før han kan synge med, uden han selv ved hvordan. Men at Æren for Frembringelserne først og fremmest skyldes den Toneangivende, det skal jeg aldrig vove at benægte. Og at jeg aldrig havde lavet hverken Askeurnerne eller Vækst, om ikke De havde ledet mig, og forstaaet i hvad Stemning jeg helst skulde arbejde, det kan jeg ogsaa fuldt ud underskrive. Kun De tre vil jeg gjerne være Moder til, for Dem har jeg selv levet med i, men det er meget mulig at de ligner Faderen meget mere, det maa andre bedømme og ikke jeg.

Imidlertid jeg troer at De nu forstaar mig. Jeg havde nær fortabt mig i gamle Minder.

Hvad De skriver om Drachmanns Familie, det bøjer jeg mig selvfølgelig for, – og havde ogsaa rettet mig efter Deres Ønske – derfor skrev jeg til Dem.

Jeg haaber imidlertid ikke, at denne lille Skærmydsel har bragt noget Skaar i vort Venskab – det vilde blive en lidt for kostbar Urne.

Deres hengivne

Ingeborg Plockross.

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

OMTALTE VÆRKER

Holger Drachmanns urne.

Urania 11 V.

8 Feb. 1908

Kære Willum

Ursam mit Brev har forbaudet
dem, saa har deres Brev ikke forbaudet
sig mindre - hvor kan de dog
tro, at jeg vil have dem til at afgive
en Erklæring om, at de ikke er Uranias
Fader. - Det er dog mærkeligt saa
mennesken har det ved at misfor-
staa hinanden. - men det maa
vel ligge i at man ikke forstaar at
udtrykke sig eller at en Ting ofte
kan ses fra 2 Sider, og dog synes jeg,
at jeg udtrykker mig ganske klart.
Hvad jeg vilde med mit Brev var
kun det, at sige mig for en mulig
Misforstaaelse, at både den bekræfter
at jeg ikke, i sin Tid, havde sat mit
Navn under et Brevde af nogen Anden
havede i. - det var kort og godt
hvad jeg vilde. De siger at man af
"Rumt" kan forstaa, hvorfor mit
Navn staaer under, det er meget
rigtigt, - men den der ikke ser "Rumt".

de kan ikke fortælle. — Jeg skal bemærke
at jeg ikke selv er Rømt og ikke kender
Mand der stod heri, men jeg tænkte ogsaa
da jeg læste Grønsmaas Brev, at det vel
af sig selv maatte fremga, hvorfor
ind i den Tid under, det har været
altsaa ikke fortælt, og derfor ogsaa
og der borte borte. Jeg kunde med
2 Ord have sagt derom, uden i mindet
Maade at række ud, hvad der tidligere
havde stået i Bogen, men jeg fandt
det rigtig at raadfor mig ind i den
sagen. — Det var ikke for at fortælle
Folk, at jeg ogsaa havde min del i Bogen,
og ogsaa vilde have min del af Bogen,
jeg er ikke saa arbejdssom som de gamle
vil tro, havde jeg følt mig berørt, —
saa havde jeg sikkert givet ind paa et
bedt Tidspunkt. Hvor Tidspunkt indtogs
var det, og ikke ventet til Bogen var
givet for Altes Gode. — Nu William
der har de mistroet mig. — Han er i
Gandhed Abens Fader, men jeg
har vel nok kaldt mig hans Moder,
og efter sin Bogen, af sin Fader og sin
Moder, altsaa arve Faders Navn,
og ikke Moders, saa maatte den
ogsaa have hans Navn, og ikke mit.

Jeg vil fortælle den ganske Aars
Leds og har sagt det fra fortællende.
Jeg ved det er den eneste Maade hvorpaa
vi kan komme til en Forklaring med
hinanden, thi det vilde dog være alfor
komisk om vi skulde blive Uvære
over den Stakels Bogen. Det har ikke
i forrige Maade faldt mig ind at
mit Bogen skulde have den Virkning.
Altsaa. Den dag ogsaa jeg mig
om jeg havde set at min store Bogen
skulde komme. En anden Gang og
om jeg ikke fandt, at det var en vordig
vending af den. — hvilket jeg selvfølgelig
begræder. Næste dag ser jeg, at den
er udført af mig efter Tegn af den. Jeg agter
nok, det saa lidt underligt ind, men tænkte
vel i alle Omstændigheder skulde det forekomme
eller skrive, men den dag ikke fortælle en
detailleret Beskrivelse af den, der blev
med den, er den som skrevet i Forbindelse
med Bogen, og der kan jeg ikke fortælle.
Tidspunkt og Mændene blev begrebet, saa
en dag apostolens vedlæste alle Grønsmaas
i en Bogen, og skulde sammen se dem,
og over til Bogen. og jeg agter ham da
om han ikke agter den er Givet til
at være, hvilket han begynder ind
den sag, at om jeg vil følge hans Raad

skae jeg ikke roie ved den Sag. Jeg siger
at det vil jeg selvsagt, som jeg altid
følger hans gode Raad. — Og jeg kunde
have foreslået den klare Brands Raad,
saa kunde man sparet sig for Misforstaa-
elser, dog vi kommer nok til Klarhed
igjen. Men den næste Sag kom jeg til at
høre paa, at det maaske kunde have
ubehagelige Følger for mig, om der ikke blev
svaret. Jeg bestemte mig saa til at skrive
til Dem, som den rette Vedkommende,
jeg beder Dem, om De ikke for min Skyld vil
indrykke et Par Ord og forklare Sammen-
hængen, og hvis ikke andet saa vil tillade
mig at skrive det jeg foreslaar, jeg dicterer
Dem ikke noget, jeg kræver ikke noget, jeg
forklarer Dem kun Sagen og henstiller
til Dem, om De ikke finder, at det er rigtigst
at handle saadan og saadan. Med
andre Ord, jeg overlod ganske til Dem at
give det den Form De vilde. Men nu
kommer vi vist til Naarmen, den Form
jeg foreslag, har De ikke rigtigheden.
Jeg skrev ganske vist ikke at den var
lavet efter Louis Fagins, men jeg skrev,
hvilket forklarer indvunden Nærmere,
at vi var unge Børnsbørn at vi ikke
kunde staa paa egne Ben, at vi ikke

kendte vor egen Løner - og at de var
 vor kunstneriske Leder - det er med
 andre Ord, vi var i personlige fam-
 lende og iindviede, - og hviilket for-
 nærligt Menneske, blev de som
 lærte de Lærer, hvor de, ikke vilde
 give dem Lønen, som den der
 ledede, og ikke den der blev ledet,
 selv om han i og for sig havde
 været et villigt Redskab i Lederens
 Vlaand. Jeg kan med min betrag-
 tning ikke se, at der er rokket ved
 deres Paternitet, - men skal vi
 endelig til at tænke om, hvem der
 har lavet den, saa forbeholder det
 mig at jeg med Engelsfrien i min
 Tanke netop forbandt en liden Rys-
 sel der brølede og op over Frisen
 og jeg er en liden Rys, af samme
 Form, at de forstod, min Tanke
 og gav den fast Form i Lønnen
 og Holdning, det vil jeg iigvældende
 benægte, den anden Ubrun
 Lønnen jeg derimod saa tydelig at
 de begavede Formum til, - men

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

jeg vil aldeles ikke forfatte noget, blot
 det var meget det vidunderlige ved
 den senere Tid vi havde sammen
 at den Læses Værelse oplyst og ind
 i den anden, saa det gik som en Lyg
 som naar den begynder paa en Væde
 at den anden ikke kan komme paa,
 men jeg er i Tænkning, for naar
 man agter med uden naar selv ved
 hvordan. Min at den for Tiden
 bringelsen først og fremmest sket
 des den Tænkningen, det skal
 jeg aldrig have at betyde. Og at
 den aldrig havde været overbevis
 at det var eller Vædet, om
 ikke de havde ledet mig, og forstaaet
 i hvad Tænkning jeg helst skulde
 arbejde, det kan jeg ogsaa fælt
 at underberne. Den kan vi vil
 den gamle vore Moder, for den har
 den hele livet med i, men det er mig
 svært at de ligner Tænkning, men
 men, det maa andre betænke
 af alle.

Imidlertid jeg tror at de nu forstaa
 mig. Jeg havde naar forstaaet mig i
 gamle Tænkning.
 Hvad kan skrive om Crachmanns
 Familie, det bærer jeg mig selv
 for. - og havde ogsaa rettet mig
 efter den ^{hvis} derfor skrive jeg
 til dem.
 Jeg troer imidlertid den, at
 denne lille Skrivelse har
 bragt noget Skaar i vort Ven-
 skab - det vilde blive en
 Leds for kastbar Vene.

Den Venning
 Sørgeborg Høckmann

„Ret skal være Ret“. — Kære „Eks-
trablade“! I Alfred Jacobsens „Kunst“ for
1900 (2. Aargang) findes paa et af de før-
ste Ark den Askeurne, som blev benyttet
til Holger Drachmann. Der findes anført,
at Urnen er af Frk. Plockross, medens
det ellers overalt hedder, at den er af
J. F. Willumsen. Hvad er det rigtige? —
Vi kan ikke tro andet, end at Betegnelsen
i „Kunst“ har været forkert.

H
1
6
H
A